

SDP:n, SKDL:n ja Maalaisliiton ulko- ja sisäpoliittinen ohjelmanjulistus 13.4.1945

Uusi, äskettäin valittu eduskunta on kokoonpanoltaan huomattavasti edistysystävällisempi ja kansanvaltaisempi kuin sitä edeltänyt. Se on sitäpaitsi eräässä suhteessa erikoislaatuinen. Yhdelläkään puolueella tai poliittisella ryhmällä ei ole sellaista ylivoimaa, jonka avulla se voisi yksin saada toteutetuksi ohjelmansa ja läpiviedyksi tärkeinä pitämiään uudistuksia. On kolme edustajamäärältään tasavertaista ryhmää, joiden yhteinen edustajamäärä käsittää noin kolmeneljättösojaa koko eduskunnasta. Näiden ryhmien on sen vuoksi työskenneltävä yhteistoiminnassa, jotta paras mahdollinen tulos voitaisiin saavuttaa.

Uuden eduskunnan työtätekevää väestöä edustavat ryhmät, sosialidemokraattinen ryhmä, kansandemokraattinen ryhmä ja maalaisliiton ryhmä, ovatkin tämän vuoksi jo eduskuntatyön alkuvaiheissa pyrkineet etsimään toistensa myötävaikutusta niiden peruskysymysten ratkaisemisessa, joita nämä ryhmät pitävät maamme ja sen työtätekevien joukkojen, työläisten, pienviljelijäin ja talonpoikien sekä henkisen työn tekijäin, sanalla sanoen varsinaisen kansamme elinietujen kannalta tärkeinä. Tämän yhteistoiminnan perustaksi ryhmät ovat sopineet:

maamme itsenäisyyden ja riippumattomuuden sekä kansamme kaikenpuolisen menestyksen ja turvallisuuden takaamaan pyrkivän ulkopoliitiikan harjoittamisesta liittoutuneiden kansakuntien viitoittamalla tavalla;

demokraattiset kansalaisyhteisyydet kaikille kansalaisille takaavan ja voimassa olevan kansanvaltaisen ja parlamentaarisen järjestelmän ylläpitämiseen ja kehittämiseen tähtäävän sisäpolitiikan noudattamisesta;

selvästä ja päättävästä asennoitumisesta fascismia ja kaikkea taantumuksellisuutta vastaan poliittisella, taloudellisella ja sivistyksellisellä alalla;

järkevästä ja suunnitelmallisesta koko maan etujen sekä varsinkin työtätekevän kansan elintason kohottamiseen tähtäävästä talouspolitiikasta sekä tuotannollisen toiminnan järkipäisestä, kansantalouden etuja vastaavasta kehittämisestä;

tähänastista suuremman taloudellisen ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta; sekä

kaikkien ahdingossa elävien, varsinkin sodasta kärsimään joutuneiden kansalaisten aseman parantamisesta ja heille todellista apua tuovan sosiaalisen huollon järjestämisestä. Näiden perustehtävien suorittamiseksi katsovat edellä mainitut eduskuntaryhmät välttämättömäksi ryhtyä yhteistoiminnassa toteuttamaan seuraavaa lähiajan ohjelmaa:

Ulkopoliitiikan alalla on päättävästi ja lopullisesti pyrittävä luopumaan siitä maalle ja koko kansalle turmiollisesta suuntauksesta, jota meillä taantumukselliset piirit viime vuosien, jopa koko itsenäisyyden ajan ovat noudattaneet. Suhteemme kaikkiin demokraattisiin valtioihin, ennen kaikkea Neuvostoliittoon, on saatava todella vilpittömälle, molemminpuolisen luottamuksen ja kunnioituksen sekä keskinäisen kanssakäymisen ja kestävä ystävyyden pohjalle. Tähän onkin nyt mahdollisuuksia sodan nyt päätyttyä ja rauhanomaisten olojen palaututtua. Jotta maamme entinen poliittinen suuntautuminen ei jättäisi varjoa uutta asennoitumista häiritsemään, asettuvat ryhmät jyrkästi vastustamaan kaikkea taantumuksellista ja fascistista politiikkaa ja odottavat sotaan liittyvien kysymysten nopeata selvittämistä ja tutkimista ja asianmukaisten johtopäätösten tekoa, näin selville saatujen tosiasioiden perusteella. Maamme ulkopoliitiikka on tästä lähtien ohjattava koko kansan etujen mukaisesti eikä vain joidenkin pienten piirien

pyyteitä silmälläpitäen. Pysyvä rauhantila, voimakas sivistyksellinen ja kaupallinen kanssakäynti kaikkien edistysystävällisten kansojen, ennen muuta Neuvostoliiton sekä Skandinavian maiden kanssa, on oleva maamme ulkopoliittikan tavoitteena.

Kaikkalainen maamme etujen vastainen salakähmäisyys ja vehkeily ulkopoliittikan alalla on saatava loppumaan ja ulkomainen edustuksemme vastaamaan voimassa olevan demokraattisen valtio- ja yhteiskuntajärjestyksemme vaatimuksia.

Sisäpolitiikassa on noudatettava niitä suuntaviivoja, joita meillä edellytetään voidaksemme astua tasa-arvoisena valtiona muiden kansanvaltaisten maiden rinnalle. Maamme julkinen elämä on sen vuoksi saatava niin ulos- kuin sisäänkinpäin kantamaan tähänastista kansanvaltaisempaa leimaa. Fascismi on juuritettava pois yhteiskunnastamme ja sitä on vastustettava kaikissa sen ilmenemismuodoissa. Maamme virkakoneisto on kansanvaltaistettava ja puhdistettava kykenemättömistä, virkavaltaisista ja fascistisistä aineksista, sekä saatava virkamiehet käsittämään asemansa kansan palvelijoina. Virastojen työtehoa lisäämällä sekä teknisillä parannuksilla ja luopumalla virkamiesten erottamattomuudesta on virkakoneisto kauttaaltaan nykyaikaistettava. Tarpeettomien virastomenojen nousu on ehkäistävä. Myös armeija sekä oikeus- ja poliisilaitos on kaikin puolin uudistettava muuttuneita oloja vastaavaksi. Uusi henki on saatava syntymään virallisessa kasvatustyössä, koululaitoksessa ja koko sivistyselämässämme.

Sivistyksen saavutukset ja välineet on saatava varallisuudesta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta jokaisen kansalaisen käytettäväksi ja jokaiselle kansan lapselle on varattava tilaisuus kykyjensä mukaiseen tiedolliseen kehitykseen. Oppikirjat ja opetustapa on vastaavasti uudistettava. Taloudellisella alalla on pyrittävä määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti johdettuun, yleistä elintasoja ja hyvinvointia kohottavaan talouspolitiikkaan. Täystyöllisyyttä tavoitteena pitäen on kaikki reaaliset edellytykset talous- ja tuotantoelämämme elvyttämiseksi ja kohottamiseksi hyväksikäytettävä. Sellaisia elinkeinoaloja, joilla on mahdollisuus lisätä tai synnyttää uutta, joka oman maan kulutuksen tai viennin kannalta on tärkeitä ja arvokasta tuotantoa, on pyrittävä yleisen talousohjelman puitteissa kehittämään ja laajentamaan.

Sekä maataloudellista että varsinkin teollista tuotantoa on parhaan mahdollisen kokonaistuloksen aikaansaamiseksi ohjattava kansantalouden etujen mukaisesti. Vuoriteollisuuden ja koskivoimien rakentamisen avulla aikaansaatavaan maaseudun sähköistämiseen on erikoisesti huomiota kiinnitettävä. Milloin yksityinen yritteliäisyys ei osoita halua uusien tuotannonalojen valtaamiseen, on valtion tehtävä aloite ja varattava tarpeelliset pääomat. Tuotannollisen toiminnan suunnittelun ja valvonnan on kuuluttava niille elimille, joissa valtiovalan ohella eri etupiirit ovat edustettuina ja jotka toimivat taloudellisen kansantalouden periaatteiden mukaan. On pidettävä silmällä, että tuotannon tuloksista riittävän suuri osa välittömästi palvelee varsinaisen kansan kulutustarpeita ja on siten omansa kohottamaan elintasoja.

Se käsitys on saatava vallitsevaksi, että luonnonrikkaudet ja luontaiset raaka-ainevarat ovat olemassa koko kansan ja sen yleistä hyvinvointia varten. Samoin on aikaisempien sukupolvien keräämiä pääomia käytettävä lähinnä yleisen edun sanelemalla tavalla. Yksityiset kapitalistit eivät saa päästä niiden turvin hyötymään, vaan on hyödyn jakaannuttava tasapuolisesti kaikkien kansalaisten osalle. Jotta suurpääoman alistaminen kansantalouden ja yhteiskunnan kokonaisuuden palvelukseen olisi mahdollista, on se tarvittavassa laajuudessa otettava yhteiskunnan tai yleistä etua valvovien hallintaan. Erityisesti on pidettävä huolta siitä, että ns. sotakorvausteollisuuden alalla ei yksityistä voittoa tavoitella.

Sotien johdosta rappeutumaan päässyt maataloustuotanto on nopeasti kohotettava, jotta se voisi tyydyttää kansan tarpeet. Nimenomaan nykyinen tilanne edellyttää, että tässä suhteessa ryhdytään viipymättä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin. Samalla on huolehdittava siitä, että maatalous voisi tarjota kaikille siinä työskenteleville kunnollisen, muiden elinkeinojen antamaa vastaavan toimeentulon. Viljelys-, laidun- ja metsämaata on hankittava ensi sijassa siirtoväelle sekä niille, jotka ovat halukkaita elättämään itsensä maatalouden harjoittajina ja joilla on siihen edellytykset.

Valtiontaloutta on hoidettava suunnitelmanmukaisesti ja kaukonäköisesti. Koko talouselämälle ja erityisesti piensäästäjille sekä palkanttijoille tuhoisa inflatorinen kehitys on pysäytettävä. Tätä silmällä pitäen on hintojen, tuotantokustannusten ja palkkojen oikeudenmukainen suhde ja tasapaino nopeasti vakiinnutettava sekä hintasäännöstelyssä esiintyviin epäkohtiin kiinnitettävä tähänastista tiukempaa huomiota.

Kysymystä sodan taloudellisten rasitusten jakaantumisesta ei ole vielä lopullisesti ratkaistu. Taistelu siitä on suurelta osin vielä edessämme. Miten tässä taistelussa käy, riippuu olennaisesti siitä, miten valtion finanssipolitiikkaa hoidetaan. Sen avulla on rasitukset pyrittävä jakamaan niin, että niistä mahdollisimman vähäinen osa joutuu niiden kannettavaksi, joilla ennestäänkin on toimeentulovaikeuksia. Inflatorisesti vaikuttava setelirahoitus on lopetettava ja valtion velkaantumiselle pantava tehokas sulkku. Valtion menot on rahoitettava ensi sijassa varsinaisten tulojen avulla. Verotus on järjestettävä tähänastista oikeudenmukaisemmaksi ja sen pääpaino pysytettävä välittömän verotuksen osalla, jolloin sotasuhdannevoittoja sekä sodan aikana tapahtunutta ja sen jälkeen tapahtuvaa varallisuuden lisäystä samoin kuin tuottamatonta pääomaa ja ansiottomia voittoja sekä ylellisyyttä on verotettava muita raskaammin. Verotus on saatava nykyistä jyrkemmin progressiiviseksi sekä verovapaa toimeentulominimi välttämättömiä elinkustannuksia vastaavaksi ja rahan arvossa tapahtuvia vaihteluja noudattavaksi. Voimassa oleva vanhentunut ja epäoikeudenmukainen kunnallisverojärjestelmä on perusteellisesti uudistettava. Siirtoväelle ja uudisraivaustöihin ryhtyville on myönnettävä verohelpotuksia ja varattomuuden takia maksamatta jääneet verot poistettava. Verotarkkailua on tehostettava, tulojen salaaminen ankarasti rangaistava ja verohallitus aikaansaattava. Valtion tulojen lisäämiseksi on sen tuloatuottavaa omaisuutta lisättävä, sen liikeyrityksiä laajennettava ja monopoliasemaan päässeitä tuotantolaitoksia sosialisoitava.

Sosiaalipolitiikkaa on johdettava päämääränä mahdollisimman suuren sosiaalisen turvallisuuden hankkiminen jokaiselle kansalaiselle. Maan tärkeintä ja arvokkainta tuotannontekijää, sen kansalaisten työvoimaa, on erikoisesti suojeltava ja ylläpidettävä. Jo etukäteen on varattava työtilaisuuksia niitä varten, jotka syystä tai toisesta voivat joutua menettämään työpaikkansa ja joiden työvoima muuten on vaarassa jäädä yhteiskunnan hyväksi käyttämättä. Työnvälitys on nopeasti järjestettävä tehokkaaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Sodan aiheuttamia vaurioita korjattaessa ovat invalidit, sotallesket ja -orvot samoin kuin siirtoväki ja muut heihin verrattavat asetettava ensisijaisen huolenpidon kohteeksi. Näille väestöryhmille on palautettava ne taloudellisen toimeentulon edellytykset, jotka he sodan vuoksi ovat menettäneet. Yleinen sairashoito, työkyvyttömiä ja vanhuksien sekä äitiys- ja lapsihuolto on järjestettävä tehokkaaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Varattomille kansalaisille on kuntien ja valtion varoilla turvattava riittävä toimeentulo.

Työaika ja yleiset työsuhteet on sekä maa- ja metsätalouden että teollisuuden alalla järjestettävä sellaisiksi, että ne vastaavat työväestön oikeutettuja vaatimuksia. Ammattientarkastusta on laajennettava ja tehostettava. Asuntopulan lievittämiseksi ja asunto-olojen korjaamiseksi maaseudulla ja kaupungeissa on valtion ja kuntien ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin. Yksityistä rakennustoimintaa on tuettava, mutta erityisesti pyrittävä edistämään ns. yleishyödyllistä asuntotuotantoa ja omakotitoimintaa. On pidettävä huolta siitä, että vuokria jatkuvasti säännöstellään, sekä uusien asuntojen vuokrat sopivin toimenpitein ja avustuksin pysytetään kohtuullisina. Sinä aikana, jolloin uusia asuntoja ei ole vielä käytettävissä, on asunnottomille järjestettävä asunotilaa jo olemassa olevissa suurissa asunnoissa.

Kaikissa edellä mainituissa ja muissakin eduskuntatyössä esille tulevista asioista ja kysymyksistä allekirjoittaneet eduskuntaryhmät tukevat toisiaan toivoen siten parhaiten voivansa edistää niitä pyrkimyksiä, joita nimenomaan näiltä ryhmiltä niiden kannattajat edellyttävät. Ryhmät pitävät kiinni valitsijoilleen antamistaan lupauksista ja tekevät voitavansa, jotta uusi eduskunta todella ansaitsisi kansanvaltaisen ja edistysystävällisen eduskunnan nimen.

Suomen Kansan Demokraattisen Liiton eduskuntaryhmä

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Maalaisliiton eduskuntaryhmä